

УДК 2 -1 : 2-335 "1900-1970"

ТІМЕНИК ЗИНОВІЙ,

кандидат філософських наук, доцент кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини, Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів

ВЗАЄМОПОЄДНАННЯ МЕТОДІВ У ФУНКЦІОНУВАННІ ФІЛОСОФСЬКО-РЕЛІГІЙНИХ ІДЕЙ (ЗІ СПАДЩИНИ УКРАЇНСЬКИХ МИСЛИТЕЛІВ 1900-х - 1970-х ХХ ст.)

Через осмислення текстів з'ясовано, як методологічні чинники забезпечують уреальнення обміркованих ідей через постійну синхронізацію із міждисциплінарним простором, (між)релігійними комунікаціями. Розкрито супровідну участь "кількапроцесуального одночасся" з огляду на комплекс темпоритмік.

Ключові слова: Бог; добро; зло; інноваційність; істинність; одкровення; "релігійна логіка"; традиція.

Постановка проблеми та стан її дослідження. З евристичного погляду запропоновану тему фактично не досліджено. А між тим, без осмислення того, як, якою мірою і за яких виниклих ситуацій епізодично, сегментно чи наскрізно взаємопоєднуються методологічні чинники, важко з'ясувати й саму сутність філософсько-релігійних ідей. Залишаються досі не вивченими також два види темпоритмік (коли говорити про методи і про самі ідеї). Відтак є підстави припускати, що за виниклих обставин закономірно усталюється комплекс темпоритмік, який виражається у формі гармонії або симфонії (якщо йдеться про феномен злагоджених неоднозначностей, наприклад). Водночас обмірковані взаємопоєднання створюють можливості для "кількапроцесуального одночасся" [див.: 11], котре й забезпечує усталення різновимірних процесів. І це стає однією із першоумов функціонування аналізованих ідей. Маловивченими залишаються внутрішньоструктурні характеристики кожної ідеї; між тим вони з періодичною ситуативністю корелюються із названим комплексом темпоритмік. Нез'ясованим також є питання, як злагоджені неоднозначності пов'язані з автономним статусом кожної філософсько-релігійної ідеї.

Матеріалів, які безпосередньо стосувалися б теми статті наразі не виявлено. В інших публікаціях є окремі методологічні спостереження щодо темпоритмічних виявів між філософією та релігією з погляду експансивності, змінності, різнорідності [див.: 5, с. 197]. І такі вияви опосередковано уреальнюються у джерелах нашої статті. Варті уваги ситуації, де латентно прочитується темпоритміка трансформаційних процесів переосмислення "із себе" і "для себе" [див.: 9, с. 269] - тобто така темпоритміка, котра може бути використана для характеристики обміркованих тут ідей, передусім, коли мати на увазі трансформаційні процеси в (між)релігійних комунікаціях. Щодо "<...> виведення всіх комплексів на поверхню <...> ", то таке стає доречним, коли розмислювати не тільки про "<...> психоеетнічний портрет сучасного українця <...>" [6, с. 72], а й коли мати також на увазі комплексне осмислення історико-духовної пам'яті української нації. Дотичними для нашої теми є міркування М. Черенкова про інтеграційні процеси на зіткненні філософії релігії й теології (коли осмислювати

феноменологічні ситуації, зокрема щодо відношення "Бог-людина-Бог") [див.: 14, с. 101]. Опосередковано на користь уведення до сучасної евристики "кількапроцесуального одночасся" є міркування про нові формації мислення, коли стає доцільним спілкування кількох "<...> інтенціональностей та їх одночасне застосування <...>" [10, с. 182] в епоху Постмодерну.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні того, як взаємопоєднуються методи під час утвердження обміркованих ідей. З огляду на певну недостатність понять доцільно ввести такі авторські терміни, як "кількапроцесуальне одночасся", "каскад процесів", виявляючи водночас їхні ситуативні контакти із (між)релігійними комунікаціями та міждисциплінарним простором.

Виклад основного матеріалу. Аналіз використаних текстів засвідчує передусім багатоманіття взаємопоєднань обміркованих методів, оскільки серед щоразу виниклих ситуацій їхня історіософічність уреальнюється одночасно із функціонуванням у їхніх неоднозначних структурах. Помітний також багатовимірний вияв елементів галузевих знань: він утілюється найперш у назвах самих методів. Відтак утвердження конкретної ідеї відбувається, коли поєднати три темпоритміки: ідеї, методу й (опосередковано) елементів певної галузі знання. Комплекс темпоритмічних виражень утворює "кількапроцесуальне одночасся", котре може з'ясувати реальні вияви певної ідеї за умови, коли необхідно зважати, унаслідок чого утворюється своєрідний "каскад" процесів. За виниклих обставин формуються також історіософські характеристики структурних частин відповідної ідеї.

Логічно проаналізувати спочатку взаємопоєднання *етимолого-семантичного й діалектичного методів*. Таку першочергову доцільність обґрунтовуємо тим, що за допомогою названих методів передусім є можливість з'ясувати не тільки походження конкретного поняття чи його значення. Ситуативно з'являється також потреба осмислити, як виникли ситуації (з історіософського погляду) закономірно пов'язані з діалектикою трансформаційних станів. Відтак важливим стає усвідомлення завершального етапу під час усталення відповідної ідеї крізь прояви (між)релігійних комунікацій, міждисциплінарного простору. Типовою є тут ситуація з ідеєю

Бога в структурі людини і світобудови, про що свідчить така сентенція: "Ідея єдиного Бога, - стверджував Микола Бердяєв, - <...> сама по собі не осмислює містичне начало світу <...>. Тільки драматизація світового процесу робить нам його близьким і для нас осмисленим; сама божественна діалектика, що ідеально проходить у першоначальнім Божестві, чується нами як драма. <...> Світ сотворений Богом через Логос, через Смысл. <...> Ідея Логосу була усвідомлена вже у грецькій класичній філософії, поєдналася з єврейськими очікуваннями Месії, стала основою християнської метафізики" [2, с. 315].

Ускладнена темпоритміка таких послідовно виражених сентенцій викликає і відповідну низку міркувань. Український мислитель латентно визнає об'єктивний вплив "кількапроцесуального одночасся", без проявів якого вираження цієї ідеї, на його думку, є нереальним. А щодо поступовості виявів такого одночасся, то своєрідною "прелюдією" стає спочатку зафункціонування історіософського й психофізичного чинників (у цьому разі, - коли автор розмірковує про "драматизацію світового процесу"). Створюється ситуація, коли тільки через непроявно виражену супровідну взаємодію добра-зла, світла-правди (як однойменну назву однієї із філософсько-релігійних ідей) - уможливлено виявити корелятивні зв'язки між діалектикою названої драматизації та "божественною діалектикою"¹.

Тобто якщо розмірковувати в цьому разі про ідею Бога в структурі людини та світобудови і про ідею (яка з'ясує стосунки добра-зла, світла-темряви), то треба мати на увазі, що сприйняття містичного начала світу й самого першоначального Божества історіософськи взаємообумовлюється ідеальним вираженням Божої світобудови й водночас суперечливістю духовного простору людини. Стосовно названої "прелюдії", то її особливість - також у тім, що вияв історіософського й психофізичного чинників сприяє згармонізованому етимолого-семантичному утвердженню Того, Хто Найвищий². Якраз таке зафункціоноване сприйняття формує й саму філософсько-релігійну ситуацію, коли через "ключ розуміння" уможливлено поетапно осмислювати грецького Логоса, Месію (у єврейському трактуванні) і християнського Триєдиного Бога. Відтак виникає ситуативний конструкт "усвідомлення-поєднання-утвердження", де з гармонійно-симфонійних позицій утверджуються обмірковані вище процеси. Тобто коли історіософське й психофізичне зі злагодженою поперемінністю кризь (між)релігійні комунікації трансформуються в простір ідеї Бога у структурі людини та світобудови, водночас заторкуючи сегментно ідею взаємодії добра-зла, світла-правди.

Таким чином, через взаємопоєднання етимолого-семантичного й діалектичного методів уможливлено з'ясувати, якою мірою відбувається певна уніфікація

Того, Хто Найвищий з увагою до Трансцендентного, попри щоразу догматичну й смислову неоднозначність. Водночас супровідно виявляє себе першоначало - феноменальне духовне явище, котре здатне системно саморозвиватись у просторі (між)релігійних комунікацій під час формування нової віровизнавчої системи.

І тут логічно з'ясувати, як відбувається взаємопоєднання герменевтичного й феноменологічного методів. Обґрунтовуємо обоюсторонню закономірність виниклих контактів між ними тим, що елементи герменевтики володіють особливою темпоритмічною потужністю. Адже щоразу є необхідність глибинного мисленнєвого проникнення в сутність конкретного явища - проникнення, унаслідок чого відбувається багатовимірне багатоетапна наскрізна феноменологізація відповідних станів: цього разу - на зіткненні (між)релігійних комунікацій, міждисциплінарного простору. За виниклих обставин через "кількапроцесуальне одночасся", сегментно заторкуючи віровизнавчий світ язичництва, теологічні тлумачення "важких місць" старозавітної епохи набувають філософсько-релігійного інтерпретаційного розкриття.

"Не тільки Боги язичництва, - розмірковував М. Бердяєв, - а й Бог Старого Завіту³ страшний і грізний; Він мстить і карає, Він не знає помилування, Він вимагає крові не тільки тварин, а й людей. Жах цей не був властивий природі Бога, а [-] природі людей <...>" [2, с. 322]. Маючи на увазі поперемінний вияв ідеї Бога в структурі людини, світобудови з ідеєю взаємодії добра-зла, світла-правди, дослідник розкриває сутність Того, Хто Найвищий передусім з увагою до антропологізаційного чинника в духовнім бутті. Мається на увазі буття, котре з позиції ретро- й перспективи спроможне з'ясувати водночас і сутність самої людини кризь історіософську тяглість її намагань відчувати, пізнавати Бога (Божество). І тут виникає певна "дифузія" темпоритмік, коли розмірковувати про християнське богослов'я і філософію релігії (хоч саме по собі ситуативне накладання таких темпоритмік непроявно впливає із феноменологізації віри). Виниклий стан сприяє конкретизації у віровизнавчих просторах відповідного рівня герменевтичного осмислення "важких місць"⁴. Сюди супровідно долучається відношення "Бог-людина-Бог", яке в комплексі таких процесів набуває універсализаційного спрямування. Відтак феноменологізація віри за супровідною дією названого відношення герменевтично заакцентує нашу увагу на глибиннішому розумінні сутності Бога (Божества), Того, Хто Найвищий і сутності людини - без огляду на віровизнавчу систему. У результаті названа феноменалізація водночас гармонізує Божі діяння й розуміння їх із філософсько-релігійного погляду, поповнюючи додатковими смисловими рефлексіями простір обміркованих ідей.

Отже, звідси експліцитно впливає, що елементи герменевтичного й феноменологічного корелятивно пов'язані з елементами системного й діалектичного, - про що свідчить функціонування однойменних методів. У відповідних контекстах їх сукупний вияв є опертий певною мірою на "релігійній логіці"⁴, функціонування якої безпосередньо обумовлено також тими ситуаціями, де помітно взаємопоєднання системного й діалектичного методів.

³ Слова із наведеного тексту, які написано тут з великої літери, у журнальній публікації - з літери малої.

⁴ "Релігійну логіку" узятю в лапки з огляду на те, що вона після десятиліть забуття наразі не набула ще належної смислової усталеності в сучаснім дослідницькім процесі так само, як уже згадана "божественна діалектика".

¹ Поняття "божественна діалектика" узятю в лапки, з огляду на те, що в дослідницькій практиці воно ще не набуло належного термінологічного й функціонального усталення. Між тим уведення названого поняття в сучасній евристичній процес засвідчує намагання відтворити в нових обставинах окремі поняття, інноваційно переосмислюючи їх.

² З філософсько-релігійного погляду є підстави вважати: поняття "Той, Хто Найвищий" вбирає у собі водночас "Найвищу Сутність" (а ще ширше - Трансцендентне) у відповідній віровизнавчій системі. У результаті етимолого-семантична варіативність при осмисленні цього поняття набуває в (між)релігійних комунікаціях гармонійно-симфонійних виражень як за супровідною дією історіософських осмислень, так і з позиції феноменальних можливостей традиції.

Підтвердження цьому - супровідний вияв (між)релігійних комунікацій, де комплекс темпоритмік під час систематизації неоднозначних процесів корелятивно пов'язаний з темпоритмікою конкретних структур міждисциплінарного простору. Водночас відбувається часткова сегментація двох ідей - одкровення та взаємодії комплекс, один із дослідників - Сергій Булгаков - непрямо натякає, що одкровення є сенс розглядати як елемент міжрелігійного поняття. Він стверджував: "<...> види "одкровення", як і предмети його, можуть бути різними: і природні, і божественні, і демонічні <...>; воно може зходити з різних світів та ієрархій, отож самі по собі "одкровення" <...>, що розуміється як формально-гносеологічне поняття, може мати різний зміст <...> (адже ж і сатана набуває виду ангела світла), тому сам по собі "явний" або містичний характер такого вчення свідчить тільки про інтуїтивний спосіб його набуття, однак нічого не промовляє про його якість" [4, с. 733].

Тож із зафункціонуванням Булгакових "різних світів та ієрархій" впливає: аби утвердився філософсько-релігійний сенс "одкровення" також і в міждисциплінарному просторі (тобто - у названих "світах"), необхідно належне осмислення "ієрархій" (коли розмірковувати у цьому разі щодо усистемного вчення про добрих та злих духів з погляду їх реальної приналежності до субстанції. У результаті непрямо зафункціонує таке міжрелігійне поняття, як "істинність". А тому є логічні підстави розглядати "божественне" та "демонічне" з погляду (не)істинності. Відтак сама взаємодія добра-зла, світла-темряви з позиції діалектичного методу закономірно сприймається не тільки як обґрунтовані елементи однойменної ідеї, а й водночас як складові діалектичного утвердження обміркованих ідей.

Синхронізації закономірно неоднозначних процесів-станів сприяють також психофізичні чинники, які (у Булгаковому сприйнятті) помітно абсолютизовані порівняно із чинниками гносеологічними. Очевидно, така абсолютизація базувалась на тім, що психофізичний вияв одкровення став для автора не просто першопочатковим, а ще й усеохопно-наскрізним і таким, що є причетним до симфонійного утвердження обміркованих ідей. За виниклих обставин ситуативно долучаються антиномії - конструктивний чинник на шляху до з'ясування істини крізь ситуації з (не)істинністю. Відтак комплекс процесів доцільно осмислити з погляду взаємопоєднання методу синтезу та історико-еволюційного методу.

Психофізичний чинник у сприйнятті першопочатку (у ширшому смислового значенні) через взаємодії цих методів уможливлено поширити на генезу походження язичницьких систем з погляду ідеї істинності й повноти (між)релігійних комунікацій. Особливо, коли мати на увазі феноменальні можливості релігійного інстинкту, який здатен проникати у внутрішньо-структурний простір названих систем. "Природні релігії"⁵, - стверджував С. Булгаков, - зароджуються в темній глибині релігійного інстинкту винятково як національні. Вони виражають собою релігійну самосвідомість усього народу. <...> Явища релігійного синкретизму і передбачувана міграція релігійних вірувань <...> зовсім не заперечують такого факту" [3, с. 405].

Ситуативно закономірним стає конструкт "зародження-вираження-синкретизування-міграція", що в сутності своїй пронизаний елементами синтезу. А сукупність різнотемпоритмічних неоднозначних процесів

фіксує не лише феномен першопочатку - у Булгакових розмислах поняття "міграція релігійних вірувань" латентно утверджується в ідеї істинності й повноти (між)релігійних комунікацій за супровідною взаємодією етнонаціональної самосвідомості й духовного саморозвитку. Обміркованим тут системному й діалектичному методам у своїх взаємопоєднаннях властива тенденція до міжгалузевого розгалуження: від утвердження психофізичних станів до закономірного формування релігійної та національної самосвідомості в їхніх безперервних контактах. Що є і має бути однією з передумов духовної повновартості людини.

Назване мав на увазі й Митрополит Іларіон, коли розмислював: "Сумління Бог вдихнув у людину ще при її створенні. <...> І тому воно є навіть у поган, - початкове. <...> Тому-то совість мають і язичники" [7, с. 8]. Повновартісне вираження сумління й совісті - через латентне уконтекстування їх в ідею істинності й повноти (між)релігійних комунікацій - дослідник осмислював одночасно з позиції міждисциплінарного простору (зокрема, - на зіткненні філософії релігії та моральної філософії). Елементи синтезу, які непрямо утверджуються тут у виявах сумління, совісті, а відтак - істинності, набувають закономірного історико-еволюційного обґрунтування, сприяючи водночас усуненню стереотипів, коли мовиться про багатотисячолітню духовну спадщину української нації. У сукупнім поєднанні процесуальних виражень сумління, совісті, істинності в цього дослідника контекстуально формується й "<...> цілість самої системи⁶ дохристиянських вірувань <...>" [8, с. 10]. Хоча далі мисленнєва темпоритміка автора стає неоднозначною і такою, що ситуативно самоуточнюється. Тобто коли названа система "<...> сильно впливає на нашу Віру Христову, правильніше живе поруч із Нею"⁷ [8, с. 10]. Сентенція засвідчує: названа темпоритміка має тенденцію до ситуативно-почергового проникання у простори моральної філософії, християнського богослов'я й контекстуально - філософії релігії. А спонтанна мисленнєва самокорекція непрямо підтверджує об'єктивне існування "кількапроцесуального одночасся" (цього разу - в утвердженні ідеї істинності й повноти (між)релігійних комунікацій). Особливо, коли зважити: близьким до Іларіонової позиції ще раніше був і Микола Бердяєв, не сприймаючи "<...> матеріальні застигли форми релігійної свідомості" [1, с. 697]; а вони були прикметними для затхлого духовного життя тогочасної Російської імперії.

Висновки

Отже, аналіз обміркованих взаємопоєднань є фактично лише частиною темпоритмічного комплексу, де крізь "кількапроцесуальне одночасся" за супровідно-симфонійним проявом формуються злагоджені неоднозначності у просторі філософсько-релігійних ідей. Формою вираження таких контактів є опосередкованість, дотичність, наскрізність, а їхнім спільним виявом - ситуативність, яка набуває певної системності. Комплекс виниклих процесів сприяє терміновтворенню; він, зокрема, стає однією з підстав для формування "одкровеннознавства"⁸ в окрему галузь знання. Особливо, коли зважити, що одкровення, будучи органічною складовою однойменної ідеї, уреальнюється тою чи тою мірою у просторі ідеї преображення, а також - Бога з

⁵ Так виділено в тексті.

⁷ У цьому реченні авторську орфографію збережено.

⁸ Про інші підстави для утвердження одкровеннознавства в окрему галузь див. у [12-13].

⁵ В оригіналі: "Натуральные религии".

погляду структури людини і світобудови чи в ідеї істинності й повноти (між)релігійних комунікацій. Із закономірною доцільністю є підстави ширше залучати в дослідницький процес ті поняття, котрі були вилучено з ужитку за тоталітарного комуністичного режиму ("божественна діалектика", "релігійна логіка" та ін.).

Нові евристичні напрацювання сприятимуть не тільки глибшому розкриттю заторкнутої теми - вони уможливають з'ясувати, як відбувається аналізоване взаємопосвідчення щодо автономізації простору кожної філософсько-релігійної ідеї з одночасною увагою до гармонійно-симфонійних станів, темпоритміка яких залишається маловивченою. Щодо історико-духовної пам'яті, то уперспективнюються ситуації з потребою її збереження, розвитку задля утвердження соборності української нації на сучасному етапі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бердяев Николай. О новом русском идеализме / Николай Бердяев // Вопросы философии и психологии. - 1904. - Кн. 5(75). - С. 683-724.
2. Бердяев Николай. Происхождение зла и смысла в истории / Николай Бердяев // Вопросы философии и психологии. - 1908. - Кн. 4(94). - С. 287-334.
3. Булгаков Сергей. Из размышлений о национальности / Сергей Булгаков // Вопросы философии и психологии. - 1910. - Кн. III (103). - С. 385-412.
4. Булгаков Сергей. Трансцендентальная проблема религии / Сергей Булгаков // Вопросы философии и психологии. - 1914. - Кн. 5 (125). - С. 728-780.
5. Вергелес К. М. Антропологічні виміри філософії та релігії / К. М. Вергелес // Гілея. - 2017. - Вип. 118 (№ 3). - С. 195-198.
6. Гриненко М. Філософська система Миколи Шлемкевича і її актуальність для формування світогляду українців /

Марія Гриненко // Схід. - 2016. - № 2 (142). - С. 71-73. DOI : 10.21847/1728-9343.2016.2(142).62665.

7. Іларіон Митр. (Огієнко). Мої проповіді / Іларіон Митр. (Огієнко). - Вінніпег : Накл. Т-ва "Волинь", 1973. - Ч. 1. - 187 с.

8. Іларіон Митр. (Огієнко). Дохристиянські вірування українського народу / Іларіон Митр. (Огієнко). - К. : АТ "Обереги", 1992. - 224 с.

9. Коломієць А. І. До національно-ідейних імплікацій історичних типів суспільної єдності у вітчизняній філософії XIX - початку XX століття / А. І. Коломієць // Гілея. - 2016. - Вип. 113. - С. 266-270 [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_113_70.

10. Сакун А. В. Методологічна рефлексія як спосіб розуміння процесів мислення / А. В. Сакун // Гілея. - 2016. - Вип. 108. - С. 180-183. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_108_48.

11. Тіменик З. Особливості методологічних інновацій у сфері філософсько-релігійних ідей: духовно-культурологічний контекст / Зиновій Тіменик // Схід. - 2015. - № 4 (136). - С. 79-85. DOI : 10.21847/1728-9343.2015.4(136).48400

12. Тіменик З. І. Українські мислителі про філософсько-релігійні ідеї одкровення, преображення / З. І. Тіменик // Грані. - 2016. - № 139 (11). - С. 93-100 [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2016_139_16.

13. Тіменик З. Інтерпретація язичницького у філософсько-релігійних ідеях (зі спадщини українських мислителів 70-х рр. XIX - 60-х рр. XX ст.): методологічні рефлексії / Зиновій Тіменик // Схід. - 2017. - № 1 (147). - С. 124-129. DOI : 10.21847/1728-9343.2017.1(147).97562.

14. Черенков Михайло. Феноменологія релігії як *via media*: про можливість феноменологічного підходу до інтеграції філософії релігії й теології / Михайло Черенков // Схід. - 2015. - № 4 (136). - С. 97-102. DOI : 10.21847/1728-9343.2015.4(136).48402.

Тимэнык Зиновий,

кандидат философских наук, доцент кафедры истории Украины и этнокоммуникации, Национальный университет "Львовская политехника", г. Львов

ВЗАИМОСОЧЕТАНИЕ МЕТОДОВ ВО ВРЕМЯ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ФИЛОСОФСКО-РЕЛИГИОЗНЫХ ИДЕЙ (ИЗ НАСЛЕДИЯ УКРАИНСКИХ МЫСЛИТЕЛЕЙ 1900-х - 1970-х годов)

Через осмысление текстов выяснено, как методологические факторы обеспечивают утверждение анализированных идей ввиду постоянной синхронизации с междисциплинарным пространством, (между)религиозными коммуникациями. Раскрыто сопроводительное участие "несколькопроцессуального одновремения", учитывая комплекс темпоритмиков.

Ключевые слова: Бог; добро; зло; инновационность; истинность; одкровение; "религиозная логика"; традиция.

Timenyk Zynovij,

Ph.D. in Philosophy, Associate Professor of the Department of History of Ukraine and Ethical communications, National University "Lviv Polytechnics"

INTERCONNECTION OF METHODS IN THE FUNCTIONING OF PHILOSOPHICAL AND RELIGIOUS IDEAS (IN THE HERITAGE OF THE UKRAINIAN PHILOSOPHERS 1900s-1970s)

This paper explains through conceptualization of the texts how methodological factors ensure realization of the well-considered ideas through the continuous synchronization with the interdisciplinary space, (inter)religious communications. It reveals the concomitant involvement of the "few processes simultaneity" including the complex of temporithmics.

The proposed subject has not actually been studied from the heuristic standpoint. And, in the meantime, without conceptualization of how, to what extent and under what emerged situations methodological factors

interconnect episodically, in segments or totally it is difficult to explain the very essence of the philosophical-religious ideas. Speaking about the methods and the ideas two types of temporithmics remain unstudied till present time. However, there are reasons to assume that under the emerged circumstances the complex of temporithmics manifested in the form of harmony or symphony takes root naturally (particularly when speaking of the phenomenon of consistent ambiguities). At the same time the well-considered interconnections create possibilities for the "few processes simultaneity"¹ that ensures consistency of the differently measured processes. And this becomes one of the prerequisites for functioning of the analyzed ideas. Little-studied remain to be the intrastructural characteristics of each idea; in the meantime with periodical situationalness they correlate with the said complex of temporithmics. Unexplored is also the issue how the consistent ambiguities are connected with the autonomous status of each of the philosophical-religious idea.

Key words: *God; Good; Evil; Innovative; "Religious Logics"; Revelation Studies Tradition; Truthness.*

REFERENCES

1. Berdiaiev, N. (1904). On New Russian Idealism. *Voprosy Filosofii i Psikhologii* [Moscow]. Book 5(75). P. 683–724 (rus).
2. Berdiaiev, N. (1908). Origin of evil and sense in the history. *Voprosy Filosofii i Psikhologii* [Moscow]. Book 4 (94). P. 287–334 (rus).
3. Bulhakov, S. (1910). From Thoughts on the Nationality. *Voprosy Filosofii i Psikhologii* [Moscow]. Book 3(103). P. 385–412 (rus).
4. Bulhakov, S. (1914). Transcendental Problem of Religion. *Voprosy Filosofii i Psikhologii* [Moscow]. Book 5 (125). P. 728–780 (rus).
5. Verheles, K. M. (2017). Anthropological Dimensions of Philosophy and Religion. *Hileya*. Vol. 118(№3). P. 195–198 (ukr).
6. Hrynenko, M. (2016). Mykola's Shemkevych Philosophical System and Its Relevance to Ukrainians Outlook Formation. *Skhid*. №2(142). 71–73 (ukr). Available at: DOI: 10.21847/1728-9343.2016.2(142).62665.
7. Ilarion Metr. [Ohiienko] (1973). My Homilies. *Volyn (Winnipeg)*. Vol. 1. 187 p. (ukr).
8. Ilarion Metr. [Ohiienko] (1992). Before Khristianian Faight of the Ukrainian peoples ((Reprint from 1965. Winnipeg). «Oberehy» Ltd, Kyiv, pp. 424 (ukr).
9. Kolomiets, A. I. (2016). To the National and Ideological Implications of Historical Types of Social Unity in the Native Philosophy of XIX – Early XX Century. *Hileya*. Vol. 113 (№10). P. 266–270 (ukr). Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_113_70.
10. Sakun, A. V. (2016). Metodological Reflecction as a Way of Understanding the Processes of Thinking. *Hileya*. Vol. 108(№5). P.180–183 (ukr). Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_108_48.
11. Timenyk, Z. (2015). Peculiarities of the methodological innovations in the philosophical and religious sphere: spiritual and cultural context. *Skhid*, no. 4(136), pp. 79–85. Available at: DOI : 10.21847/1728-9343.2015.4(136).48400.
12. Timenik, Z. I. (2016), Ukrainian thinkers about the philosophical and religious ideas of revelation, transformation, *Grani*. No. 139 (11). 93-100. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2016_139_16.
13. Timenyk, Z. (2017). The interpretation of paganish in the philosophical and religious ideas of ukrainian philosophers of 1870s-1960s: methodological reflections. *Skhid*, no. 1(147), pp. 124-129. Available at: DOI : 10.21847/1728-9343.2017.1(147).97562.
14. Cherenkov, M. (2015). Phenomenology of religion as via media: on potentialities of the phenomenological approach to integration of philosophy of religion and theology. *Skhid*, no. 4(136), pp. 97-102. Available at: DOI : 10.21847/1728-9343.2015.4(136).48402.

© Тіменик Зиновій

Надійшла до редакції 18.10.2017